ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

***Предмет*:** Извештај Комисије за избор кандидата који су се пријавили на конкурс за ванредног професора за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмети: *Општа лингвистика - морфологија, Социолингвистика*).

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 2308/1 од 27. 6. 2022, а у складу са чланом 11 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета (Гласник Универзитета у Београду, бр. 237/22), изабрани смо у Комисију за избор кандидата који су се јавили на конкурс објављен у листу *Послови* бр. 996-997 (од 20. 7. 2022) за избор ванредног професора за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмети: *Општа лингвистика - морфологија, Социолингвистика*). На основу увида у приложену документацију и радове кандидата, Комисији је част да Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат - др Борко Ковачевић, ванредни професор на Филолошком факултету у Београду.

1. Биографија кандидата

Др Борко Ковачевић рођен је 1979. у Добоју, где је завршио основну школу. Средњу школу завршио је у Бијељини. Године 1998. уписао је основне студије на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Дипломирао је 2003. године са просечном оценом 9,08. Постдипломске студије завршио је такође на Филолошком факултету у Београду. Магистарску тезу под насловом *Глаголске именице у савременој граматичкој теорији* одбранио је 2006. године (ментор проф. др Јасмина Московљевић Поповић), а докторску тезу под насловом *Синтаксичко-семантичке категорије глаголских именица* 2012. године (ментор проф. др Јасмина Московљевић Поповић).

Кандидат је запослен на Филолошком факултету Универзитета у Београду од 2004. године. До 2007. ради као асистент-приправник на Катедри за општу лингвистику, а од 2007. године на истој катедри ангажован је као асистент за ужу научну област *Општа лингвистика*, предмет *Општа лингвистика*. 2012. године изабран је у звање доцента за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмет *Општа лингвистика*), а 2017. у звање ванредног професора за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмети *Морфологија, Социолингвистика*), на истој катедри. Од почетка ангажовања на Катедри за општу лингвистику укључен је у рад на курсевима за I, II и III годину основних студија (*Увод у општу лингвистику*, *Општа лингвистика* 3*, Општа лингвистика* 4, *Језичка типологија* и *Социолингвистика*). После избора у звање доцента, ангажован је као наставник за предмете *Увод у општу лингвистику 2, Општа лингвистика* 3*, Општа лингвистика* 4, *Језичка типологија* и *Школе и правци у лингвистици*. На мастер студијама је ангажован на предмету *Савремене морфолошке теорије*, а на докторским студијама на предмету *Типолошка*

истраживања у савременој лингвистици. Просечна оцена његовог педагошког рада у протеклом изборном периоду, на основу студентских анкета, износи 4,22.

Током свог досадашњег рада на Филолошком факултету др Ковачевић је имао прилику да учествује у извођењу наставе, вођењу студентских пројеката и оцењивању семинарских радова и студентских презентација. До сада је био ментор за три одбрањене докторске дисертације и једне дисертације чија израда је у току, као и члан у комисијама за одбрану три докторске дисертације. Такође је био ментор четири мастер рада, односно члан у седам комисија за одбрану мастер рада. Поред тога, био је и члан за одбрану једне магистарске тезе, као и председник комисије за избор у звање доцента (за ужу научна област *Општа лингвистика*).

У оквиру додатног стручног усавршавања, као стипендиста Министарства за образовање, науку и културу Републике Аустрије, др Борко Ковачевић је 2005. године био на стручном усавршавању на Универзитету у Бечу (у оквиру програма *One-month visit to Austrian universities*). Похађао је *42. семинар словеначког језика, књижевности и културе* у Љубљани (јули 2006), као и *Летњу школу форензичке лингвистике* у Панчеву (у два наврата – 2007. и 2008. године). Од јануара до јуна 2008. године провео је шест месеци на Универзитету Јужна Каролина у Сједињеним Америчким Државама, као учесник *JFDP* програма (*Junior Faculty Development Program*). Октобра 2012. године др Борко Ковачевић је похађао интердисциплинарни семинар *Babel Balkan? Politische und soziokulturelle Kontexte von Sprache in Südosteuropa*, у Туцингу у Немачкој.

Др Ковачевић је учествовао или учествује на следећим пројектима:

2020-	*AVANTES – Advancing Novel Textual Similarity-based Solutions in Software Development* Пројекат Филолошког факултета, Електротехничног факултета и Центра за иновације Електротехничког факултета, из области вештачке интелигенције, финансиран од стране Фонда за науку Републике Србије
2011-	*Стандардни српски језик: синтаксичка, семантичка и прагматичка истраживања* Пројекат 178004 Филозофског факултета у Новом Саду и Филолошког факултета у Београду, финансиран од стране Министарства науке и образовања Републике Србије
2018- 2019.	*Језик, књижевност и култура као основа интеркултурне комуникације* Билатерални пројекат Републике Србије и Републике Словеније (Филолошки факултет у Београду и Филозофски факултет у Љубљани)
2012 - 2013.	*ISIS* (*Improvement of Students' Internship in Serbia*) Темпус пројекат у оквиру Тепмус IV породице пројеката Европске Уније у Србији
2011 - 2013.	*REFLESS* (*Reforming foreign language studies in Serbia*) Темпус пројекат у оквиру Тепмус IV породице пројеката Европске Уније у Србији
2007- 2010.	*Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту* Пројекат 148022 Филолошког факултета у Београду и Филозофског факултета у Новом Саду, финансиран од стране Министарства науке Републике Србије

Од 2011. године кандидат је члан уређивачког одбора часописа *Анали Филолошког факултета*, а од 2017. уређивачког одбора часописа *Словеника*. У периоду од 2018. до 2022. године био је заменик главног и одговорног уредника часописа *Примењена лингвистика*.

Др Ковачевић је био члан научних/организационих одбора следећих конференција:

- Научни одбор конференције *Примењена лингвистика данас 7*, Филозофски факултет у Новом Саду, 2022.
- Организациони одбор конференције *Belgrade Linguistics Days* (BeLiDa), Филолошки факултет у Београду, 2021.
- Организациони одбор и Научни одбор конференције *Примењена лингвистика данас 6*, Филолошки факултет у Београду, 2018.
- Организациони одбор конференције *Култура универзитета и филологија*, Филолошки факултет у Београду, 2018.
- Организациони одбор конференције *Примењена лингвистика данас 4*, Филолошки факултет у Београду, 2012.
- Координатор Организационог одбора за *Студентску лингвистичку конференцију - СтуЛикон 2011*, Филолошки факултет у Београду, 2011.

Поред тога што је био рецензент радова у часописима (*Анали Филолошког факултета*; *Примењена лингвистика*; *Комуникација и култура онлајн*; *Словеника; Речи, часопис за језик, књижевност и културу; Специјална едукација и рехабилитација*), као и прилога у зборницима радова са научних конференција, рецензирао је и наредне монографије:

- Миливој Алановић (2021): *Записи из српске синтаксе: узајамне везе форме и значења*. Нови Сад: Филозофски факултет.
- Валентина Бошковић Марковић (2021): *Жене у језику: борци или боркиње?* Београд: Задужбина Андрејевић
- Јасмина Московљевић Поповић (2018): *Корелативне конструкције –теоријске основе анализе*. Београд: Филолошки факултет.
- Маја Ђукановић (2015): *Поглавља из словеначке културе*. Београд: Филолошки факултет.

Др Ковачевић је у периоду од 2019. до 2020. године био члан Савета Филолошког факултета. Од 2021. године члан је Већа докторских студија Филолошког факултета, а од 2022. председник Друштва за примењену лингвистику Србије. Члан је професионалног удружења Societas Linguistica Europaea (SLE).

2. Библиографија кандидата

У периоду после његовог првог избора у звање ванредног професора (06.02.2018. године) др Борко Ковачевић је као (ко)аутор објавио следеће радове:

1. Ковачевић, Б. (2022). "О суфиксима за извођење глаголских именица у савременом српском језику". *Српски језик* XXVII, стр. 199-214. ISSN 0354-9259; UDK 811.163.41'367.622.16; 811.163.41'373.611; https://doi.org/10.18485/sj.2022.27.1.10 (M23)

Овај рад анализира кориштење различитих суфикса при извођењу различитих поткатегорија глаголских именица у савременом српском језику. Истражује се којим се суфиксима граде које класе ових именица, упућујући тако на општи степен продуктивности неких суфикса у творби глаголских именица генерално, али пре свега у извођењу одређених поткласа ове категорије. Четири поткатегорије глаголских именица чије се извођење посматра су именице са значењем догађаја, именице са значењем аргумента догађаја, резултативне и референцијалне именице. У раду се прави се разлика између *јаких* и *слабих* суфикса у творби ових именица. Под јаким суфиксима подразумевају се суфикси којима се обично изводи само одређена класа деривативa, док су слаби суфикси они којима се изводе различите класе деривативa.

У закључку се констатује да је највећи број суфикса за извођење глаголских именица у српском језику полифункционалне природе: овим суфиксима изводе се две, три, или чак и (све) четири поткатегорије глаголских именица. Имајући у виду дистинкцију између јаких и слабих суфикса, истиче се да су деривационо „најслабији" суфикси за извођење глаголских именица у српском суфикси *-ица*, *-ња* и *-ње*. Овим суфиксима могу се изводити све четири поменуте поткатегорије глаголских именица у српском језику.

2. Đukanović, M. i Kovačević, B. (2022) "Pouk slovenščine kot tujega jezika v južnoslovanskem jezikovnem okolju". Iz: Gjoko Nikolovski i Natalija Ulčnik (ur.), *Slavistična prepletanja 4*, Maribor: Univerza v Mariboru, 131-151. ISBN 978-961-286-625-9; https://doi.org/10.18690/um.ff.7.2022.1 (M14)

У наведеном раду представљене су посебности наставе словеначког као генетски сродног и типолошки сличног језика у јужнословенском социолингвистичком и културном контексту, на различитим нивоима учења, односно предавања. Први део рада бави се статусом словеначког језика у државама региона, фокусирајући се на разлике у условима наставе словеначког језика и разлике у степену очувања словеначког језика и културе. У другом делу акценат се ставља на карактеристике предавања сличног језика генерално, а посебно на предавање словеначког језика у јужнословенском окружењу. И у трећем делу, представљају се најчешће грешке у учењу словеначког језика које праве говорници јужнословенских језика, укључујући грешке на фонолошком, морфолошком и синтаксичком нивоу. Посебна пажња посвећује се такозваним лажним пријатељима у јужнословенским језицима, који доводе до очигледних проблема у комуникацији.

Закључује се да се настава словеначког језика у јужнословенском контексту значајно разликује од наставе словеначког језика као страног у другим деловима света. То је посебно видљиво на простору некадашње Југославије, с обзиром да је Словенија била њен саставни део, што је позитивно утицало на данашњи статус словеначког језика на том подручју.

3. Kovačević, B. (2021). *Pogled u reč: osnovi morfologije*. Beograd: Filološki fakultet. ISBN 978-86-6153-659-5; COBISS.SR-ID 42160393 (M42)

Ова књига превасходно је конципирана као уџбеник, али је по својој свеобухватности намењена и ширем академском аудиторијуму. Бави се општом морфологијом и морфолошком анализом из међујезичке перспективе. Свако поглавље посвећено је посебној морфолошкој теми, а постоји укупно 6 поглавља: „I - Морфологија као наука о речима" (стр. 13–29); „II - Унутар речи" (стр. 31–51); „III - Морфологија на делу" (стр. 53–87); „IV - Морфологија и лексикон" (стр. 89–118); „V - Флексија" (стр. 119–168) и „VI - Творба речи" (стр.169–213). Поред ових централних делова, књига садржи и одељак „Индекс појмова"

(стр. 233–237), као и одељак „Индекс језика” (стр. 225–231), у којем се даје списак језика који се помињу у тексту књиге и који су послужили као илустративни примери морфолошких феномена о којима се говори.

Прво поглавље књиге садржи четири тематска блока, који су посвећени предмету проучавања морфологије, циљевима морфологије, почецима и развоју морфологије, те дистинкцији између флективне и творбене морфологије. Аутор, позивајући се на референтну литературу, даје две дефиниције морфологије: једну, по којој „морфологија представља проучавање комбиновања морфема у сврху добијања речи” и другу, према којој „морфологија представља проучавање систематске коваријације у облику и значењу речи.” Као основни циљеви морфологије истакнути су (морфолошки) опис језика, трагање за (морфолошким) језичким универзалијама и покушај објашњења морфолошких феномена у језику, односно језицима. У кратком осврту на историју морфологије као лингвистичке дисциплине, аутор подвлачи чињеницу да је морфологија у исто време и једна од најмлађих лингвистичких дисциплина (будући да је сам термин *морфологија* за лингвистичке потребе први пут употребљен тек средином деветнаестог века), али и најстарија (имајући у виду да се корени морфологије могу датирати на крај шеснаестог или почетак седамнаестог века пре наше ере, период из којег су најстарији сачувани граматички текстови).

У другом поглављу се представља унутрашња (морфолошка) структура речи. Полази се од дефиниције морфеме као најмање јединице језичке структуре која има самостално значење (уз опаску да су морфеме „атоми морфолошке структуре”), а потом се прелази на врсте морфема. Описује се разлика између лексичких и граматичких морфема, као и слободних и везаних морфема, а затим се дефинишу појмови корена, основе и афикса. Даље се представљају типови афикса, са посебним освртом на концепт инфикса, интерфикса и циркумфикса. У делу посвећеном аломорфији, аутор читаоцима објашњава фонолошки и морфолошки условљену аломорфију, као и лексички условљену аломорфију. Такође, описује се и суплетивна аломорфија или суплетивизам.

Треће поглавље посвећено је морфолошким процесима и морфолошким правилима. Прво се помињу афиксација и слагање, као најзаступљенији морфолошки процеси у језицима света и типични представници „уланчавајуће морфологије”, а затим се говори о редупликацији и морфологији корена и образаца. У оквиру морфолошког процеса унутрашње модификације основе, посебна пажња посвећује се аблауту и умлауту, али се помињу и друге врсте унутрашње модификације основе, попут промене тона (где се уводи појам тонске морфеме или супрафикса). Након описивања процеса конверзије, представљају се и морфолошки процеси замене морфеме и одузимања сегмента основе. У одељку посвећеном морфолошким правилима, аутор упознаје читаоца са новијим аспектима синтагматског и парадигматског приступа морфологији, супротстављајући приступ заснован на морфеми приступу заснованом на речи.

У четвртом поглављу књиге представља се међуоднос морфологије и лексикона. Одређујући лексикон као листу меморисаних језичких јединица, аутор поставља питање које се то језичке јединице налазе у лексикону. Као одговор на ово питање, представљају се приступ по коме је реч о *лексикону морфема* (у лексикону се налазе морфеме) и приступ према коме се ради о *лексикону речи* (у лексикону су меморисане речи), констатујући на крају да, иако се може генерално рећи да су у лексикону и речи и морфеме, превага ипак иде у корист модела заснованог на речима. У блоку посвећеном морфемама у лексикону аутор објашњава и појмове хомофона, кумулативне експресије или фузије, концепт портманто морфа, проширене експресије или фисије, те појмове нултог морфа, нулте експресије, празног морфа и проширивача основе. Даље се у овом поглављу говори о начинима богаћења лексикона новим јединицама, где се посебно говори о универбацији фраза и појму

универбума, а специјални тематски блокови посвећени су стварању речи и листемама. Правећи извесну разлику између стварања речи и творбе речи, аутор се детаљније бави различитим типовима стварања речи, као што су сливање, крађење, акроними и алфабетизми.

Пето поглавље бави се флексијом. У првом делу говори се о флективним вредностима, односно глаголским (време, вид, начин, стање и лице) и именичким категоријама (број, род и падеж). Даље се надовезују тематски блокови посвећени флективним парадигмама, који обухватају пододељке који обрађују флективне класе, синкретизам, депоненцију и перифразу. Посебни одељци баве се инхерентном и контекстуалном флексијом, односно флексијом и творбом речи.У делу у којем се говори о односу флексије и творбе речи, представљају се разлике између флексије и творбе и објашњавају се теоријски модел подељене морфологије и модел једне компоненте.

Шесто, последње поглавље књиге, посвећено је творби речи. Аутор се најпре бави творбеним значењима, а затим долазе блокови који обрађују начине творбе речи - извођење и слагање. У оквиру дела који је посвећен извођењу, посебно се анализирају извођење именица, глагола и придева. Одељак који се бави слагањем почиње представљањем врста сложеница. Прво се објашњава класична дихотомија између ендоцентричних и егзоцентричних сложеница, а затим се анализирају копулативне или двандва сложенице, са прављењем разлике између апозитивних и координативних сложеница, као подврста двандва сложеница. На крају се говори о синтетичким сложеницама и феномену именичке инкорпорације. Даље се представља међуоднос сложеница и фраза, односно сложеница и изведеница. Поглавље се завршава блоком посвећеним продуктивности, у оквиру којег се посебно говори о ограничењима творбе речи, као и о мерењу степена продуктивности.

Књигу генерално одликује јасна и доследна структура. Свако од шест поглавља почиње описом одређене појаве, након чега долази разрада са представљањем проблема и изазова, да би се на крају дали аргументовани закључци аутора. Цела књига је питко написана, са израженом кохезијом и кохеренцијом, па се са лакоћом може пратити логично устројено излагање аутора. Вредност овог дела је у представљању мноштва референтних теорија и модела којима се покушавају објаснити различити морфолошки феномени о којима се говори. Ипак, како сам аутор напомиње, циљ књиге није да доказује или оповргава изложене морфолошке теорије, нити аутор има намеру да пружи коначне одговоре на питања којима се савремене морфолошке теорије баве. Читаоцима се оставља простор да сами доносе закључке о неким теоријским дилемама. Књига је иначе и графички и технички изузетно добро опремљена, са доста цртежа, илустрација, графикона и табела, што је посебно значајно, имајући у виду да је конципирана као уџбеник.

4. Toyota, J. & Kovačević, B. (2021). "Grammar Trespassing into the World of the Imaginary: The Future Tense and Its Formation". Iz: Bakić-Mirić Nataša, Jakovljević Mladen & Lončar-Vujnović Mirjana (eds), *The World of Languages and Literatures: A Contemporary Outlook*, 160-170. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. ISBN (10): 1-5275-6398-7; ISBN (13): 978-1-5275-6398-8 (M14)

Рад се бави могућим утицајем друштвених, специфично културних образаца на структуру језика, а конкретно је у питању веза између односа према феномену смрти одређене заједнице и грађења будућег времена у језику. Дискутује се о томе како начин на који се доживљава живот после смрти има значајну улогу у развоју система времена у језику, односно да заједнице које карактерише неизвесност или страх у односу на живот после смрти имају тенденцију ка формирању будућег времена у граматичком систему језика. Закључује се да приступ заснован на култури, имајући у виду да је појам смрти присутан и

често доминантан у свим културама света, омогућава један дубљи и систематичнији увид у типологију језика.

5. Kovačević B. (2021). „Jezički kontakt i pojednostavljivanje gramatike na primeru padeža". Iz: Marinković Mirjana i Merima Krijezi (ur.), *Mapping Balkan Routes 2: Literary, Cultural and Linguistic Landscapes – European Perspectives,* 69-77. Beograd: Filološki fakultet. ISBN 978-86-6153-646-5; COBISS.SR-ID 33366793 (M33)

У овом раду се говори о броју и дистрибуцији падежа у језицима света, уз успостављање везе између језичких контаката у одређеној регији и броја падежа у језицима те регије. У контексту утврђивања једне шире корелације између учесталости језичких контаката и структуре језика, констатује се да је језички контакт имао велики утицај на формирање граматичких структура савремених језика, па тако и на падежне системе.

Истиче се да у свету постоје одређена подручја где је интензивни контакт међу суседним језицима, или дијалектима истог језика, утицао на то да падежни систем тих језика буде поједностављен, односно број падежа смањен. Као разлог за ово поједностављење граматике, наводи се претпоставка да су говорници преусмерили пажњу са описивања детаља неке информације на просто класификовање детаља те информације.

6. Toyota J. & Kovačević B. (2020). "Where can ethnolinguistics meet applied linguistics". Iz: Polovina Vesna i Kovačević Borko (ur.), *Zbornik radova sa Šestog međunarodnog kongresa: Primenjena lingvistika danas – jezik, književnost i interdisciplinarnost,* 33-46. Beograd: Filološki fakultet. ISBN 978-86-6153-610-6 (M33)

Рад се бави међукултурном комуникацијом у настави страног језика. Апострофира се чињеница да се културне вредности чији је одређени језик носилац, углавном не налазе у типичним уџбеницима, граматикама и приручницима за учење тог језика. У том смислу, рад показује да један интердисциплинарни приступ, као што у себи имају етнолингвистичка истраживања, може значајно обогатити и побољшати постојеће методе наставе страног језика.

Закључује се да етнолингвистика може дати значајан допринос примењеној лингвистици, а на првом месту у домену наставе страних језика. Овај рад је посвећен интердисциплинарној вези ентолингвистике и примењене лингвистике, у потрази за једном новом димензијом у предавању и учењу страних језика.

7. Božović, Đ. & Kovačević, B. (2019). "The emergence of grammar and meaning in intertextual and interlinguistic practice". *Scientific Bulletin of the Politehnica University of Timişoara – Transactions on Modern Languages* XVIII/1, str. 79-89. ISSN 1583-7467, ISSN-L 1583-7467 (M23)

У фокусу рада је семантичка категорија специфичности. Рад показује како ова категорија у преводу између балканских језика, албанског и српског, може да се морфолошки „прикачи” на облике којима се реализују неке друге именске категорије (као што су одређеност, граматички број и степен поређења). Даље се упућује на међујезичку и интертекстуалну емергентност категорије специфичности, чиме се, у једном ширем теоријском контексту, објашњава и процес настанка неких морфосинтаксичких балканизама,

али у исто време и одсуство маркантнијих фонолошких балканизама, у међујезичком контакту.

8. Kužnik, I. i Kovačević, B. (2019). "Relevantnost koncepta revitalizacije jezika iz perspektive savremenih obrazovnih politika". *Anali Filološkog fakulteta* XXXI/1, str. 139-153. ISSN 0522-8468; UDK 81272; https://doi.org/10.18485/analiff.2019.31.1.8 (M51)

У раду се анализира појам ревитализације језика и разматра се концепт њене примене као начина очувања језика у савременом добу. Међу приступима језичкој ревитализацији апострофирају се промена смера језичке замене, *grass roots* иницијативе, теорија друштвених мрежа, као и значај *bottom-up* и *top-down* смерова језичке политике – како на националном, тако и на интернационалном плану. Уз осврт на одређене социолингвистичке елементе и околности, у раду се као посебан пример обрађује случај словеначког језика и његовог актуелног статуса у образовном систему Републике Србије.

Закључује се да је у ревитализацији језика кључни фактор успешности начин на који нека етнолингвистичка група доживљава сопствени језик, његов значај и опстанак у некој социјалној средини. Додаје се и спремност на неопходан пратећи *bottom-up* ангажман те заједнице на стварању ширег друштвеног и политичког окружења које у другом смеру, кроз *top-down* приступ, подржава плурилингвизам релевантним законодавним оквиром и поштује мањинске језике, и то на начин да се употреба неког од мањинских језика на крају сматра додатним преимућством, како појединаца, тако и целе заједнице.

9. Đukanović, M. i Kovačević, B. (2019) "Razvoj slovenske skupnosti v Srbiji z jezikovno-kulturnega stališča". Iz: Hotimir Tivadar (ur.), *Slovenski javni govor in jezikovno-kulturna samo(zavest)* (*Obdobja 38*), 391-396. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. ISBN 978-961-237-06-0259-0; UDK 811.163.6'271(082) (M33)

Овај рад посвећен је представљању проблематике језичког и културног идентитета словеначке мањине у Републици Србији. Након давања прегледа историје миграција Словенаца у Србију, прелази се на њихов садашњи положај. У центру пажње је степен и начин очувања словеначке језичко-културне самосвести, као и утицај на српску културу и науку. На крају се дају неке могуће смернице развоја словеначког језика и културе, али и словенистике у Србији, са посебним акцентом на учење и предавање словеначког језика, књижевности и културе на универзитетском нивоу.

10. Kovačević, B. (2018). "O polisemičnim glagolskim imenicama u savremenom srpskom jeziku". *Anali Filološkog fakulteta* XXX/1, str. 285-297. ISSN 0522-8468; UDK 811.163.41'367.622.16; https://doi.org/10.18485/analiff.2018.30.1.15 (M51)

У раду се анализирају полисемичне (двосмислене) глаголске именице у савременом српском језику. Обрађују се четири групе оваквих именица: именице које имају интерпретацију именице која означава догађај и именице која означава аргумент догађаја; именице које припадају и именицама које означавају догађај и резултативним именицама; именице које припадају именицама које означавају догађај и референцијалним именицама; именице које припадају именицама које означавају аргумент догађаја и референцијалним именицама.

Констатује се да највећи полисемични капацитет имају именице са значењем догађаја и то се објашњава највећом сличношћу ових именица са глаголима у односу на све друге

поткатегорије глаголских именица. Претпоставља се да су се сва друга значења глаголских именица развила из значења догађаја. Процесом поименичавања именица са значењем догађаја, као *правих глаголских именица*, губљењем њихових типично глаголских особина, настала су сва друга значења која глаголске именице имају, почевши од значења аргумента догађаја, преко резултативног, па до референцијалног значења.

11. Kovačević B. i Đukanović, M. (2018). "Univerzitetska nastava južnoslovenskih jezika u Srbiji – istorijat i mogući pravci razvoja". Iz: Vraneš Aleksandra i Marković Ljiljana (ur.), *CLIMB* (*Culture: Language, Translation, Library and Information Studies, Teaching Methodology and Book History*) *6/1 – Kultura univerziteta i filologija,* 137-144. Beograd: Filološki fakultet. ISBN 978-86-6153-570-3; UDK 378:811.163(497.11) (M33)

У раду се представља статус словеначког, македонског и бугарског језика, са освртом на положај осталих језика који су заступљени у оквиру националних мањина у Србији. Полазећи од историјата наставе јужнословенских језика у Србији, од почетка XX века наовамо, кроз сагледавање њиховог положаја у контексту других страних језика, представљене су сличности и разлике у развоју наставе ових језика у Србији. Посебан нагласак је стављен на представљање могућности развоја наставе јужнословенских језика, пре свега на универзитетском нивоу, са свим специфичностима које прате њихов статус и међусобни однос.

Констатује се, имајући у виду савремене тенденције у настави страних језика, књижевности и културе, да би и изучавање ових језика требало да прати текуће иновације. Као добар пример у том смеру наводи се настава словеначког језика и на првом месту делатност Центра за словеначки као други/страни језик. У закључку се подвлачи могућност комбиновања студирања јужнословенских језика међусобно, као и са другим страним језицима, као нешто што би пружило додатну вредност изучавању ових језика, која има дугу и успешну традицију.

Укупно гледано, новији радови др Борка Ковачевића посвећени су актуелним питањима савремене морфологије, језичке типологије, социолингвистике, етнолингвистике, те интеркултурне комуникације. Сви радови кандидата одликују се избором релевантних проблема истраживања, одличним познавањем литературе, као и прецизном и добро изведеном аргументацијом и јасним стилом писања.

До последњег избора у звање, кандидат је објавио следеће радове:

2017. "О глаголским именицама које су модификоване прилогом у савременом српском језику". *Српски језик* XXII, стр. 489-499.
2017. "Типологија балканских клитика". Из: Крассимира Мутафова (гл. ур.), *The Balkans – Languages, History, Culture 5,* 139-145. Велико Трново: *St. Cyril and St. Methodius* University Press. (Са Ђорђем Божовић и Јасмином Московљевић)
2016. *Глаголске именице у савременој лингвистичкој теорији*. Београд: Филолошки факултет.
2016. "Именице са значењем аргумента догађаја у савременом српском језику". *Анали Филолошког факултета* XXVIII/1, стр. 327-336.
2015. "Нека лингвокултуролошка запажања у настави српског као страног језика". Из: Весна Половина и Снежана Гудурић (ур.), *Примењена лингвистика данас – изазови модерног*

доба, 135-140. Београд: Друштво за примењену лингвистику Србије, Филолошки факултет у Београду и Филозофски факултет у Новом Саду. (Са Весном Крајишник)

2015. "Podkategorizacija glagolov v deskriptivnih slovnicah srbskega in slovenskega jezika". Из: Мојца Смолеј (ур.), *Obdobja 34*: *Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis* (*2. del*), 519-525. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. (Са Јасмином Московљевић Поповић и Мајом Ђукановић).

2014. "Вербално и невербално представљање других у медијима". Из: А. Вранеш и Љ. Марковић (ур.), *Србија између истока и запада: наука, образовање, култура, уметност*, књига 4 (*Језици Балкана у компаративном и интердисциплинарном контексту*), 267-283. Београд: Филолошки факултет. (Са Наталијом Панић Церовски)

2013. "Утицај културних разлика на језичку комуникацију у настави српског као страног језика". Из: Љ. Бајић (ур.), *Култура: у потрази за новом парадигмом*, књига 3, 43-52. Београд: Филолошки факултет. (Са Весном Крајишник)

2013. "Правописно-морфолошки принципи транспозиције словеначких властитих именица у српски језик". *Анали Филолошког факултета* XXV/2, 39-46. (Са Мајом Ђукановић)

2013. "Српски и словеначки језик у контакту: преглед контрастивних проучавања". Из: А. Вранеш и Љ. Марковић (ур.), *Културе у дијалогу – филологија и интеркултуралност*, књига 1, 89-100. Београд: Филолошки факултет. (Са Мајом Ђукановић)

2013. "Именице са темом и агенсом исказаним генитивом у српском језику". *Српски језик* XVIII, 663-668.

2012. "Group adjectives in Serbian". *Анали Филолошког факултета* XXIV/1, 209-217.

2012. "Article as an Objective Description Marker: Language Contact as a Clue". Из: Ј. Вучо и Ј. Филиповић (ур.), *Philological Research Today I: Language and Society*, 131-140. Београд: Филолошки факултет. (Са Ђунићи Тојотом)

2012. "Counting System and Classifier/Non-classifier Languages". Из: Ј. Тојота, П. Халонстен и М. Шчепетунина (ур.), *Sense of Emptiness: An Interdisciplinary Approach*, 128-144. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. (Са Ђунићи Тојотом и Пернилом Халонстен)

2011. "Достигнућа у настави словеначког језика као страног". Из: М. Дешић, В. Крајишник и Н. Маринковић (ур.), *Српски као страни језик у теорији и пракси II*, 343-349. Београд: Чигоја штампа. (Са Мајом Ђукановић)

2011. "O nekaterih značilnostih udeleženskih ulog pri izglagolskih samostalnikih v srbščini in slovenščini". Из: С. Крањц (ур.), *Meddisciplinarost v slovenistiki* (*Obdobja 30*), 259-264. Љубљана: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић)

2011. "Gerunds and infinitives as indicators of time reference". Из: Н. Томовић и Ј. Вујић (ур.), *English Language and Literature Studies: Image, Identity, Reality* (*ELLSIIR*), 325-333. Београд: Филолошки факултет. (Са Ђунићи Тојотом и Пернилом Халонстен)

2011. "Синтаксичко-семантичке одлике етничких придева у српском и словеначком језику". Из: М. Пантић (ур.), *Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту*, 78-89. Београд: Чигоја штампа.

2011. "Проблеми превођења са сродних језика: међујезичка хомонимија (на примеру српског и словеначког језика)". Из: А. Алипиева, А. Велкова-Гаидаржиева, С. Димитрова (ур.), *Балканите: ние, съседите, другите*, 33-42. Варна: Университетско издателство "Епископ Константин Преславски". (Са Мајом Ђукановић)

2010. "Trade languages in the world: general overview". *Анали Филолошког факултета* XXII, 233-251. (Са Ђунићи Тојотом)

2010. "Аргументска структура глаголских именица у српском и словеначком". *Зборник Матице српске за славистику* 77, 71-82. (Са Мајом Ђукановић)
2009. "Референцијалност неодређених заменица у српском и словеначком језику". *Анали Филолошког факултета* XXI, 311-324. (Са Мајом Ђукановић)
2009. "Глаголске именице у уџбеницима и приручницима за српски језик ". *Српски језик* 14/1-2, 495-501.
2008. "Глаголске именице на *–ње* у српском језику и герунд у енглеском". *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* LI/1-2, 233-242.
2008. "О класификацији глаголских именица у савременом српском језику". *Зборник МСЦ-а* 37/1: 229-240.
2006. "Attitudes towards Loanwords in Serbian". *Proceedings of ELLSII 75*, 463-477.
2005. "Ставови говорника српског језика према страним језицима". *Српски језик* 10/1-2, 501-518.
2005. "Прекључивање између стандардног облика српског језика и његових дијалеката и између екавског и ијекавског изговора". *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* XLVIII/1-2, 283-297.
2004. "Ставови према варијететима српског језика". *Philologia* 2, 33-38

Током своје каријере, др Борко Ковачевић је излагао радове на следећим међународним и домаћим конференцијама:

2022. *О неким карактеристикама савременог српског и словеначког језика на Интернету*. 7. међународни конгрес *Примењена лингвистика данас – савремена теорија и пракса*, Нови Сад, 28. мај 2022. (Са Мајом Ђукановић)
2021. *Multicultural context as challenge for teaching a foreign language*. Међународна научна конференција *Belgrade Linguistics Days: BeLiDa*, Београд, 3 – 4. децембар 2021.
2019. *Razvoj slovenske skupnosti v Srbiji z jezikovno-kulturnega stališča*. Међународна конференција *Slovenski javni govor in jezikovno-kulturna (samo)zavest* (*Obdobja* 38). Љубљана, 23 – 25. октобар 2019. (Са Мајом Ђукановић)
2019. *On some influences of linguocultural differences in teaching Serbian as a foreign language*. Међународна научна конференција *Societies and spaces in contact: between convergence and divergence*, Копар, 16 – 20. септембар 2019.
2018. *Универзитетска настава јужнословенских језика у Србији – историјат и могући правци развоја*. Међународна научна конференција *CLIMB* – Култура универзитета и филологија, Београд, 30 – 31. мај 2018. (Са Мајом Ђукановић)
2018. *Where can Ethnolinguistics Meet Applied Linguistics*. 6. међународни научни конгрес *Примењена лингвистика данас - језик, књижевност и интердисциплинарност*, Београд, 12 – 13. октобар 2018. (Са Ђунићи Тојотом)
2017. *Српски и словеначки језик у различитим* Интернет ситуацијама. Међународна научна конференција *Језици и културе у времену и простору 7*, Нови Сад, 18 – 19. новембар 2017. (Са Мајом Ђукановић)
2017. *False friends and non-equivalent lexicon in South Slavic languages*. Међународна научна конференција *Mapping Balkan routes: literary, cultural and linguistic landscapes,* Валона, 8 – 9. септембар 2017. (Са Мајом Ђукановић)
2017. *Group adjectives in Slavic and Romance languages – more evidence for antilexicalism in word formation*. 5th International Conference on Grammar and Text (GRATO), Лисабон, 28 – 30. јун 2017. (Са Аном Кузмановић и Мајом Ђукановић)

2017. *О превазилажењу културних разлика у настави страног језика*. Пета међународна научна конференција *Култура и/или наука*, Београд, Филолошки факултет, 1 – 3. јуна 2017. (Са Мајом Ђукановић)

2017. *Деиктичке речи и перцепција простора у српском и словеначком језику у поређењу са енглеским*. Међународна научна конференција *Језик, књижевност, простор,* Ниш, Филозофски факултет у Нишу, 28 – 29. април 2017. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић Церовски)

2016. *Utjecaj interneta na standardizaciju srpskoga jezika*. Međunarodni naučni skup *CLARC 2016: Perspektive jezičnoga planiranja i jezične politike*, Ријека, 3 – 5. јуна 2016. (Са Наталијом Панић Церовски)

2016. *Творбени процеси у развоју вокабулара*. *Друга међународна научна конференција о језичком образовању и настави – ИСЛЕТ*, Београд, Филолошки факултет, 25 – 28. мај 2016. (Са Зорком Кашић)

2016. *Verba dicendi as emphatic markers in spoken discourse*. International conference on social sciences and humanities „Challenges: from diversity to synergy", Скопље, 13 – 15. мај 2016. (Са Наталијом Панић Церовски и Мајом Ђукановић)

2015. *Однос прозодијских и лексичко-синтаксичких маркера директног цитирања*. Пети међународни конгрес *Примењена лингвистика данас – Нове тенденције у теорији и пракси*, Нови Сад, Филозофски факултет у Новом Саду**,** 27 – 29. новембар 2015. (Са Наталијом Панић Церовски)

2015. *On the notion of control and the semantics of the causative constructions in English, Norwegian and Serbian*. 2nd International Conference on English Language and Literary Studies - *Remaking Tradition: Present-day Perspectives on Language, Literature and Culture*; Бања Лука, 12 – 13. јуни 2015. (Са Софијом Биланџијом)

2015. *Accent of Bunievacian ethnolinguistic community in educational institutions*. XV International Conference on Minority Languages – *Minority Languages in Education and Language Learning: Challenges and New Perspectives*; Београд, 28 – 30. мај 2015. (Са Иваном Књижарем)

2015. *A Typology of Balkan Clitics*. The fifth International Conference *The Balkans – Languages, History, Culture*; Veliko Tarnovo, ''St Cyril and St Methodius" University of Veliko Tarnovo, 23 – 24. октобар 2015. (Са Ђорђем Божовић и Јасмином Московљевић Поповић)

2014. *Методе наставе српског као страног језика у оквиру пројекта Свет у Србији*. Међународни научни скуп Српски као страни језик у теорији и пракси III. Београд, Филолошки факултет, 24 – 25. октобар 2014. (Са Наталијом Панић Церовски)

2014. *Значај очувања матерњег језика у дијаспори*. Дванадесети международни славистични четения – Движение и пространство в славянските езици, литератури и култури. Софија, 9 – 10. мај. 2014. (Са Весном Половином и Иваном Књижарем)

2014. *Елементи словеначке културе у урбаној микротопонимији Београда*. Међународна научна конференција Хуманизам: култура и илузија? Београд, Филолошки факултет, 15 – 16. мај 2014. (Са Мајом Ђукановић и Иваном Књижарем)

2014. *Anglicisms in civil engineering discourse in Serbian*. Међународни научни скуп Језик, књижевност, дискурс. Ниш, 25 – 26. април 2014. (Са Иреном Кужник)

2013. *Вербално и невербално представљање других у медијима*. Међународна научна конференција Србија између истока и запада – наука, култура, образовање, уметност. Београд, Филолошки факултет, 27 – 29. септембар 2013. (Са Наталијом Панић)

2013. *On some characteristics of Serbian on the Internet*. International Applied Linguistics Conference: Practice in Language, Language in Practice. Skopje, FON University – Faculty of Foreign Languages, 7 – 8. јун 2013. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић)

2013. *Настава словеначког језика у Србији у светлу контрастивних научних истраживања и међукултурне размене*. IV. mezinárodní česko-jihoslovanská konference: výuka jihoslovanských jazyků a literatur v dnešní Evropě. Брно, 30. мај – 1. јун 2013. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић)

2013. *Неки маркери цитирања у приватним и јавним разговорима*. Међународна научна конференција Језик, књижевност, маргинализација. Ниш, 26 – 27. април 2013. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић)

2013. *Утицај културних разлика на језичку комуникацију у настави српског као страног језика*. Међународна научна конференција Култура: у потрази за новом парадигмом. Београд, Филолошки факултет, 18 – 19. март 2013. (Са Весном Крајишник)

2012. *Начин преузимања словеначких именица у српском језику*. VII међународни научни скуп Српски језик, књижевност, уметност. Крагујевац, 26 – 27. Октобар 2012. (Са Мајом Ђукановић)

2012. *Српски и словеначки језик у контакту: преглед контрастивних проучавања*. Међународна научна конференција Културе у дијалогу. Београд, 28 – 30. септембар 2012. (Са Мајом Ђукановић)

2012. *Нека лингвокултуролошка запажања у настави српског као страног језика*. Четврти међународни конгрес Примењена лингвистика данас – Изазови модерног доба. Београд, 12 – 14. октобар 2012. (Са Весном Крајишник)

2012. *Ethnic Adjectives as a Mixed Category in BSC*. 45th Annual Meeting of the *Societas Linguistica Europaea*. Stockholm, 29. август – 1. септембар 2012. (Са Ђунићи Тојотом)

2011. *O nekaterih značilnostih udeleženskih ulog pri izglagolskih samostalnikih v srbščini in slovenščini*. Meddisciplinarost v slovenistiki (Obdobja 30). Љубљана, 17 – 19. новембар 2011. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић)

2011. *Нови маркери цитирања у српском и словеначком језику*. Наука и савремени универзитет. Ниш, 10 – 11. новембар 2011. (Са Мајом Ђукановић и Наталијом Панић)

2010. *Article as an objective description marker: language contact as a cause*. Филолошка истраживања данас. Београд, Филолошки факултет, 26 – 27. новембар 2010. (Са Ђунићи Тојотом)

2010. *Достигнућа у настави словеначког језика као страног*. Српски као страни језик у теорији и пракси 2. Београд, Филолошки факултет, 22-24. октобар 2010. (Са Мајом Ђукановић)

2010. *Српски језик и интернет*. 40. научни састанак слависта у Вукове дане: Два века савременог српског књижевног језика. Београд, 8-10. септембар 2010.

2010. *Comparing different contexts of cross-linguistic influence: The expression of possession in language contact and translation*. The Second International Conference on Linguistic and Intercultural Education (CLIE2). Herceg Novi, 10-12 June 2010. (Са Мајом Миличевић)

2009. *Gerund and Infinitive as instantiation of tense*. English Language and Literature Studies: Image, Identity, Reality (ELLSIIR). Belgrade, 4 – 6 December 2009. (Са Ђунићи Тојотом и Пернилом Халонстен)

2009. *On ethnic adjectives in BCS and Slovenian*. The Third International Linguistics Symposium. Bucharest, 20 – 21 November 2009. (Са Мајом Ђукановић)

2009. *Референцијалност неодређених заменица у српском и словеначком језику*. Примењена лингвистика данас: између теорије и праксе. Нови Сад, 31. октобар - 1. новембар 2009. (Са Мајом Ђукановић)

2009. *О аргументској структури глаголских именица у савременом српском језику*. 17. Конгрес Савеза славистичких друштава Србије. Сокобања, 18-20. септембар 2009. (Са Мајом Ђукановић)
2009. *Process nouns with two* NP_{GEN}. 42nd Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea – Global Languages, Local Languages. Lisbon, 9-12 September 2009.
2009. *Group adjectives in the Serbian language*. The international conference – Through languages and cultures. Herceg Novi, 4-6 June 2009.
2008. *The English gerund and the Serbian deverbal nouns ending in* –nje: *syntactic or lexical derivation?* UNC-Chapel Hill Spring Linguistics Colloquium. University of North Carolina, Chapel Hill, 5 April 2008.
2007. *A comparison of the English gerund and the Serbian deverbal nouns ending in* –nje. The international conference – English language and literature studies: structures across cultures. Faculty of Philology, Belgrade, 7-9 December 2007.
2007. *Савремене тенденције у студирању лингвистике*. Језици и културе у контакту. Херцег Нови, 16-18. септембар 2007.
2007. *О класификацији глаголских именица у савременом српском језику*. 37. научни састанак слависта у Вукове дане: Граматика и лексика – дескриптивни и нормативни приступ. Београд, 12-15. септембар 2007.
2007. *Однос према страним речима у српском*. Wasze Balkany – nasze Balkany, Konfrontacja poglądów na Slowiańszczyznę Poludniową. Гдањск, 8-9. мај 2007.
2006. *Лингвистички курикулуми на европским универзитетима*. Савремене тенденције у настави језика и књижевности. Београд, 7-8. април 2006.
2006. *Some problems in the analysis of (de)verbal nouns*. Novi Sad generative grammar workshop. Novi Sad, 1 April 2006.
2005. *Глаголске именице у уџбеницима и приручницима за српски језик*. 16. конгрес Савеза славистичких друштава Србије и Црне Горе. Врњачка Бања, 6-8. октобар 2005.
2005. *Spatial and temporal meanings of prefixes in Serbian*. The international conference – Space and time in language and literature. Rijeka, 22-23 April 2005.
2004. *Attitudes towards loanwords in Serbian*. The international conference - English language and literature studies: interfaces and integrations. Faculty of Philology, Belgrade, 10-12 December 2004.

Кандидат је био и уредник једног тематског зборника и две монографије од међународног значаја, као и зборника саопштења са међународног скупа:

- 2022. N. Panić Cerovski, B. Kovačević & M. Dinić Marinković (eds), *BeLiDa 1 – Thematic Collection of Papers*. Beograd: Filološki Fakultet.
- 2022. J. Toyota, Richards J. & B. Kovačević (eds), *Second language learning and cultural acquisition*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- 2017. J. Toyota, Richards J., B. Kovačević i M. Shchepetunina (eds.), *Vision beyond Visual Perception*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- 2020. Vesna Polovina i Kovačević Borko (ur.) *Zbornik radova sa Šestog međunarodnog kongresa: Primenjena lingvistika danas – jezik, književnost i interdisciplinarnost*. Beograd: Filološki fakultet.

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ:

На расписани конкурс у листу *Послови* бр. 996-997 (од 20. 7. 2022) за избор ванредног професора за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмети: *Општа лингвистика - морфологија, Социолингвистика*) пријавио се **један кандидат**: др Борко Ковачевић, ванредни професор на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Након што је пажљиво размотрила пријаву, Комисија једногласно констатује да кандидат **у потпуности испуњава све услове за избор** у наставно-научно звање и на радно место за које конкурише. Зато, с пуном увереношћу и задовољством, предлажемо Изборном већу Филолошког факултета да др Борка Ковачевића **изабере у звање ванредног професора** за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмети: *Општа лингвистика - морфологија, Социолингвистика*) на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 21. септембра 2022. год.

Чланови комисије:

_____

др Весна Половина, ред. проф.

_____

др Рајна Драгићевић, ред. проф.

_____

др Миливој Алановић, ред. проф.